

Cultuureducatie met Kwaliteit

Doorlopende leerlijn dans
Groep 4
Lessenreeks 'basis'

Deze leerlijn is ontwikkeld door CKC & partners.

Beeldende dans

Informatie over Beeldende dans

Groep 4, lessenreeks 'basis', vier lessen van 45 minuten

Doel van de lessenreeks:

De leerlingen worden tijdens deze reeks gestimuleerd om naar verschillende soorten kunst te kijken. Het is de bedoeling dat ze met behulp van de juiste sturing en muziek inspiratie krijgen om te bewegen. Hier spelen drie danselementen (ruimte, tijd en kracht) een belangrijke rol. De vorm van een bepaald beeld of de strakheid van een schilderij kunnen bepalen hoe een leerling zich kan gaan bewegen. Tot slot worden ze aan het werk gezet om zelfstandig of in groepsverband een choreografie te maken met pasjes die ze in de onderzoeksfase hebben geoefend.

Materiaallijst:

Algemeen:	De mogelijkheid om muziek van internet af te spelen. De mogelijkheid om afbeeldingen van internet te tonen.
Les 1:	Afbeeldingen: Jan Steen – The Dancing Couple , Gustav Klimt – Tree of Life , De wereld van Salvador Dali , Piet Mondriaan . Muziek: Toppers in Concert 2015 – Wals Medley , David Garrett – Summer , Harry Potter and the Sorcerer's Stone Soundtrack – 01. Prologue , Egbert – Straktrekken .
Les 2:	Afbeeldingen: Henry Moore – Recumbent figure , Alberto Giacometti – Walking man , Chihuli – Ball Tub Desert Botanical Garden , Michelangelo – David . Muziek: David Guetta – Titanium ft. Sia , Gotye – Somebody That I Used To Know (feat. Kimbra) .
Les 3:	Afbeeldingen: blij , boos , verdrietig , bang . Muziek: Pharrell Williams – Happy , Michael Jackson – Scream , Marco Borsato – De speeltuin , Come little children karaoke , Usher – More .
Les 4:	Afbeelding: Escher – Metamorphosis 2 . Muziek: Jamie Woon – Street , Jamie Woon – Shoulda , Jamie Woon – Night Air .

Les 1: Schilderkunst

Vier schilderijen	Sfeer	Schildersdans	Evaluatie
-------------------	-------	---------------	-----------

Aan de hand van vier verschillende schilderijen en hierbij passende muziek worden de leerlingen geïnspireerd om op een bepaalde manier te dansen.

Les 2: Beelden

Vier beelden	Uitbeelden	Dansmemorie	Evaluatie
--------------	------------	-------------	-----------

Aan de hand van vier verschillende beelden worden de leerlingen geïnspireerd om op een bepaalde manier te dansen.

Les 3: Fotografie

Vier foto's	Emoties	Emotiedans	Evaluatie
-------------	---------	------------	-----------

Aan de hand van vier verschillende foto's en hierbij passende muziek worden de leerlingen geïnspireerd om op een bepaalde manier te dansen.

Les 4: Tekenkunst

Escher	Overvloeien van beweging	Doorgeefdans	Evaluatie
--------	--------------------------	--------------	-----------

Aan de hand van de tekenkunst van Escher worden de leerlingen geïnspireerd om op een bepaalde manier te dansen.

Deze lessenreeks sluit aan bij de doorlopende leerlijn Cultuureducatie met Kwaliteit in Zoetermeer. Meer informatie over Cultuureducatie met Kwaliteit vind je [hier](#).

De leerlijn dans is ontwikkeld door CKC & partners. Neem bij vragen contact op via primair-onderwijs@ckc-zoetermeer.nl.

Beeldende dans – Schilderkunst

Groep 4, lessenreeks 'basis', les 1

Lesdoel: De leerlingen doen aan de hand van beeld ideeën op. Ze gebruiken deze ideeën als uitgangspunt voor hun eigen dans. Ze verkennen tijd, ruimte, kracht en de uitdrukkingmogelijkheden hiervan en reageren op verschillende soorten muziek. De leerlingen geven bepaalde danspassen vorm in eigen dansbewegingen en ze geven in groepjes een presentatie aan de eigen groep. De leerlingen vertellen over hun dans en het maken hiervan.

Benodigde materialen: De mogelijkheid om muziek van internet af te spelen.
De mogelijkheid om afbeeldingen van internet te tonen.
Afbeeldingen: [Jan Steen – The Dancing Couple](#), [Gustav Klimt – Tree of Life](#), [De wereld van Salvador Dali](#), [Piet Mondriaan](#).
Muziek: [Toppers in Concert 2015 – Wals Medley](#), [David Garrett – Summer](#), [Harry Potter and the Sorcerer's Stone Soundtrack – 01. Prologue](#), [Egbert – Straktrekken](#).

Opdrachten:

Vier schilderijen	Sfeer	Schildersdans	Evaluatie
-------------------	-------	---------------	-----------

Introductie:
Aan de hand van vier verschillende schilderijen en hierbij passende muziek worden de leerlingen geïnspireerd om op een bepaalde manier te dansen.

Oriënteren: Vier schilderijen	10 minuten
Opdracht: Laat de vier verschillende afbeeldingen zien (schilderkunst): Jan Steen – The Dancing Couple , Gustav Klimt – Tree of Life , De wereld van Salvador Dali , Piet Mondriaan . Bespreek met de leerlingen wat hen opvalt. Vraag ook welke sfeer de schilderijen verbeelden. <ul style="list-style-type: none">• Jan Steen: mensen zijn aan het dansen en muziek aan het maken. Uit de oude tijd. Heel gezellige en rommelige sfeer.• Gustav Klimt: Boom met heel veel rondjes. Drukke en chaotische sfeer.• Salvador Dali: Lange benen, fantasierijk. Freaky, geheimzinnige sfeer.• Piet Mondriaan: vierkantjes en rechthoeken in verschillende maten, maar vijf kleuren gebruikt, strak en hoekig beeld.	
Reflecteren: Welke afbeelding vind jij het mooist en waarom? Probeer de eigenschappen te benoemen die we net besproken hebben.	

Onderzoeken: Sfeer	15 minuten
Opdracht: Ga alle schilderijen opnieuw langs, maar dan met muziek. Geef de leerlingen de opdracht te reageren op de muziek met dansbewegingen. Welke sfeer roept dit op? Past de muziek bij het schilderij? Als de muziek stopt, gaan de leerlingen zitten op de grond. <ul style="list-style-type: none">• Jan Steen. Muziek: Toppers in Concert 2015 – Wals Medley.• Gustav Klimt. Muziek: David Garrett – Summer.• Salvador Dali. Muziek: Harry Potter and the Sorcerer's Stone Soundtrack – 01. Prologue.• Piet Mondriaan. Muziek: Egbert – Straktrekken.	
Ga alle muziekjes nog één keer langs. Geef de leerlingen de opdracht twee bewegingen te bedenken die bij het muziekje, het schilderij of de sfeer passen. Als de muziek stopt, gaat iedereen weer zitten en vraag je wat de leerlingen hebben verzonnen.	
Reflecteren: Bespreek de bewegingen die gemaakt zijn op de verschillende soorten muziekjes. Welke bewegingen maakten de leerlingen? En hoe voelde dat op dat moment?	

Uitvoeren: Schildersdans **15 minuten**

Opdracht: Maak vier groepen of meer, afhankelijk van het aantal leerlingen. Elk groepje krijgt één van de vier schilderijen als uitgangspunt. Elk groepje krijgt de opdracht een dans te maken met het schilderij en de bijpassende muziek als inspiratiebron. Elk leerling mag één beweging bedenken die acht tellen duurt (denk aan de onderzoeksfase) die bij muziek en/of schilderij past. Daarna plakken ze de bewegingen achter elkaar en wordt het een dans.

Vraag de leerlingen na het bedenken en oefenen van de dansen om hun dansjes te presenteren. Elke groep mag zijn dans presenteren aan een andere groep. De leerlingen die aan de kant zitten zijn het publiek en geven een applaus na het optreden.

Reflecteren: Wat is het verschil tussen de bewegingen bij de werken van Jan Steen, Gustav Klimt, Salvador Dali en Piet Mondriaan?

Evalueren: Evaluatie **5 minuten**

Opdracht: Hoe is het samenwerken gegaan? Hoe was de rolverdeling? Had er iets beter gekund?

Reflecteren: Wie zou bij een ander schilderij willen dansen dan hij of zij net heeft gedaan? En waarom?

Aanvullende suggesties:

-

Beeldende dans – Beelden

Groep 4, lessenreeks 'basis', les 2

Lesdoel: De leerlingen doen aan de hand van beeld ideeën op. Ze gebruiken deze ideeën als uitgangspunt voor hun eigen dans. Ze verkennen tijd, ruimte, kracht en de uitdrukkingsmogelijkheden hiervan en reageren op verschillende soorten muziek. De leerlingen geven bepaalde danspassen vorm in eigen dansbewegingen en ze geven in groepjes een presentatie aan de eigen groep. De leerlingen vertellen over hun dans en het maken hiervan.

Benodigde materialen: De mogelijkheid om muziek van internet af te spelen.
De mogelijkheid om afbeeldingen van internet te tonen.
Afbeeldingen: [Henry Moore – Recumbent figure](#), [Alberto Giacometti – Walking man](#), [Chihuly – Ball Tub Desert Botanical Garden](#), [Michelangelo – David](#).
Muziek: [David Guetta – Titanium ft. Sia](#), [Gotye – Somebody That I Used To Know \(feat. Kimbra\)](#).

Opdrachten:

Vier beelden	Uitbeelden	Dansmemorie	Evaluatie
--------------	------------	-------------	-----------

Introductie:
Aan de hand van vier verschillende beelden worden de leerlingen geïnspireerd om op een bepaalde manier te dansen.

Oriënteren: Vier beelden	10 minuten
Opdracht: Laat vier plaatjes zien van vier verschillende beelden in vorm en materiaal. Bespreek zoals in de voorgaande les wat de leerlingen opvalt. <ul style="list-style-type: none">• Henry Moore – Recumbent figure. Liggende, houten vrouw met veel ronde vormen.• Alberto Giacometti – Walking man. Bronzen man met lange, dunne benen.• Chihuly – Ball Tub Desert Botanical Garden. Glazen, ronde ballen met veel verschillende kleuren.• Michelangelo – David. Wit-marmeren, blote man.	
Reflecteren: Welk beeld vind jij het mooist en waarom? Probeer de eigenschappen te benoemen die we net besproken hebben. Welk beeld vind je het gekst en welk het lelijkst?	

Onderzoeken: Uitbeelden	15 minuten
Opdracht: De leerlingen gaan nu weer goed kijken naar de beelden en deze zelf uitbeelden. Muziek: David Guetta – Titanium ft. Sia . <ul style="list-style-type: none">• Henry Moore: een vrouw die lui op de grond ligt. Waar zitten de armen en de benen?• Alberto Giacometti: een man met hele lange benen, die er heel stijf bij staat.• Chihuly: een ronde bal, groot of klein, verbeeld de bal met armen, benen of het hele lichaam.• Michelangelo: de man staat er mannelijk bij. Waar zijn de armen en benen? Zet de muziek aan. De leerlingen mogen op hun eigen manier dansen door de zaal. De eerste keer dat de muziek stopt staan ze stil in de houding van het beeld van Henry Moore. Daarna gaat de muziek weer aan en mag iedereen weer dansen door de zaal. De tweede keer dat de muziek stopt, beelden ze de houding van het beeld van Giacometti uit, etc.	
Muziek: Gotye – Somebody That I Used To Know (feat. Kimbra) . De leerlingen gaan nu aan één kant van de zaal staan. Ze krijgen de opdracht naar de overkant te bewegen zoals het beeld dat aangewezen wordt. Doe deze opdracht twee keer. Laat de eerste keer de leerlingen zelf uitvogelen hoe ze dit kunnen doen en geef de volgende keer tips zoals: <ul style="list-style-type: none">• Het zijn ronde, volle vormen die zwaar overkomen. Hoe kun je je daarmee bewegen?• Het is een heel houterige, dunne man die heel licht overkomt. Hoe zou die zich bewegen?• De ronde bal kun je op veel manier uitbeelden. Met elkaar, rollend, met je armen, benen.• Dit beeld ziet eruit als een belangrijke man. Misschien is 'ie arrogant?	
Reflecteren: Als je zwaar moet bewegen, beweeg je dan langzaam of snel? En hoe zit dat als je heel licht, maar wel houterig bent? Wat voor ronde bal-bewegingen kun je maken? Hoe zie je aan iemand dat hij arrogant staat of loopt? Waarop moet je dan letten?	

Uitvoeren: Dansmemorie **15 minuten**

Opdracht: Verdeel de klas in tweetallen en houd twee leerlingen over. Als dit niet gaat, houd je er drie over. Het twee- of drietal dat over is, mag niet weten welke tweetallen er gemaakt zijn en staan dus op de gang. Dit wordt namelijk een memoriespel met dans en leerlingen in plaats van met kaarten. De tweetallen krijgen de opdracht om met elkaar vier standbeelden af te spreken die ze achter elkaar plakken. Ze kunnen hun inspiratie halen uit wat ze geoefend hebben, maar het mag ook iets heel anders zijn. Als het maar poses (vaste houdingen) zijn. Als ze dit gedaan en geoefend hebben, hussel je alle leerlingen door elkaar en moeten ze gaan zitten op de grond.

De leerlingen worden van de gang gehaald en mogen om de beurt raden welke twee leerlingen bij elkaar horen. Ze wijzen hiertoe twee leerlingen aan en het gekozen tweetal voert tegelijkertijd het 'dansje' uit. Als deze dansjes niet gelijk aan elkaar zijn, moeten de leerlingen weer gaan zitten en is de volgende leerling (van de gang) aan de beurt. Als de dansende leerlingen wel gelijk aan elkaar bewogen mogen ze bij diegene zitten die het goed geraden heeft, die dan nog een keer aan de beurt is. De leerling met de meeste 'danssetjes' heeft gewonnen!

Reflecteren: Heb jij standbeelden gebruikt die te maken hadden met de vier beelden die we besproken hebben? Zo ja, welke? Als je dat niet hebt gedaan, wat heb je dan bedacht en waarom?

Evalueren: Evaluatie **5 minuten**

Opdracht: Hoe ging het samenwerken? Hebben jullie allebei standbeelden kunnen bedenken of was dat lastig?

Reflecteren: Welk standbeeld vond je het grappigst? Waarom? Wat voor standbeelden zijn er nog meer op de wereld en hoe zou jij die nadoen?

Aanvullende suggesties:

-

Beeldende dans – Fotografie

Groep 4, lessenreeks 'basis', les 3

Lesdoel: De leerlingen doen aan de hand van beeld ideeën op. Ze gebruiken deze ideeën als uitgangspunt voor hun eigen dans. Ze verkennen tijd, ruimte, kracht en de uitdrukkingmogelijkheden hiervan en reageren op verschillende soorten muziek. De leerlingen geven bepaalde danspassen vorm in eigen dansbewegingen en ze geven in groepjes een presentatie aan de eigen groep. De leerlingen vertellen over hun dans en het maken hiervan.

Benodigde materialen: De mogelijkheid om muziek van internet af te spelen.
De mogelijkheid om afbeeldingen van internet te tonen.

Afbeeldingen: [blij](#), [boos](#), [verdrietig](#), [bang](#).

Muziek: [Pharrell Williams – Happy](#), [Michael Jackson – Scream](#), [Marco Borsato – De speeltuin](#), [Come little children karaoke](#), [Usher – More](#).

Opdrachten:

Vier foto's	Emoties	Emotiedans	Evaluatie
-------------	---------	------------	-----------

Introductie:

Aan de hand van vier verschillende foto's en hierbij passende muziek worden de leerlingen geïnspireerd om op een bepaalde manier te dansen.

Oriënteren: Vier foto's	10 minuten
Opdracht: Bespreek met de leerlingen de vier foto's. Wat valt de leerlingen op? Alle foto's zijn zwart-wit en op elke foto staan kinderen. Alle kinderen tonen een andere emotie. <ul style="list-style-type: none">• Blij - Hoe zie je dat?• Boos - Hoe zie je dat?• Verdrietig - Hoe zie je dat?• Bang - Hoe zie je dat?	
Reflecteren: Welke foto spreekt jou het meest aan? Waarom? Wie is er wel eens echt boos geweest? Hoe bewoog je toen? Dit kun je ook vragen met de andere emoties.	

Onderzoeken: Emoties	15 minuten
Opdracht: Laat vier verschillende muziekjes horen. Bij elk muziekje hoort een emotie. Laat de leerlingen raden welke muziek bij welke emotie en dus foto hoort. Daarna mogen ze er meteen op gaan dansen. Hoe dans je als je blij bent? En boos? Etc. Als de muziek stopt, gaan de leerlingen zitten op hun billen. <ul style="list-style-type: none">• Blij. Muziek: Pharrell Williams – Happy.• Boos. Muziek: Michael Jackson – Scream.• Verdrietig. Muziek: Marco Borsato – De speeltuin.• Bang. Muziek: Come little children karaoke.	
Er worden nu vormen aan de emoties toegevoegd. Na één emotie besproken te hebben, kunnen de leerlingen dit direct op muziek uitproberen. Dit houdt het volgende in: <ul style="list-style-type: none">• Blij - groot dansen.• Boos - heel krachtig dansen.• Verdrietig - langzaam en slap dansen.• Bang - snel en klein dansen.	
Reflecteren: Waarom dansen we bij blij heel groot? Past het erbij of zou jij het anders dansen? Vraag dit ook bij alle andere emoties.	

Uitvoeren: Emotiedans **15 minuten**

Opdracht: Verdeel de groep in kleine groepjes die samenwerken. Muziek: [Usher – More](#). Elk groepje krijgt de opdracht een dans van emoties te maken. Elke emotie moet hierin voorkomen. Vertel dat elke emotie acht tellen moet duren. De verschillende emoties worden daarna achter elkaar geplakt, zodat er een dans ontstaat.

Het is tijd om te presenteren! Elke groep presenteert zijn dans aan een andere groep. De leerlingen die kijken, zijn het publiek, zij geven een applaus na het optreden.

Reflecteren: Wat is de volgorde van jullie dans? Welke emotie komt het eerst? En waarom hebben jullie gekozen voor die bewegingen?

Evalueren: Evaluatie **5 minuten**

Opdracht: Hoe is het samenwerken gegaan? Hoe was de rolverdeling? Had er iets beter gekund?

Reflecteren: Bij welk groepje kwamen de emoties beter naar voren dan bij jou?

Aanvullende suggesties:

-

Beeldende dans – Tekenkunst

Groep 3, lessenreeks 'basis', les 4

Lesdoel: De leerlingen doen aan de hand van beeld ideeën op. Ze gebruiken deze ideeën als uitgangspunt voor hun eigen dans. Ze verkennen tijd, ruimte, kracht en de uitdrukkingmogelijkheden hiervan en reageren op verschillende soorten muziek. De leerlingen geven bepaalde danspassen vorm in eigen dansbewegingen en ze geven in groepjes een presentatie aan de eigen groep. De leerlingen vertellen over hun dans en het maken hiervan.

Benodigde materialen: De mogelijkheid om muziek van internet af te spelen.
De mogelijkheid om afbeeldingen van internet te tonen.

Afbeelding: [Escher – Metamorphosis 2](#).

Muziek: [Jamie Woon – Street](#), [Jamie Woon – Shoulda](#), [Jamie Woon – Night Air](#).

Opdrachten:

Escher	Overvloeien van beweging	Doorgeefdans	Evaluatie
--------	--------------------------	--------------	-----------

Introductie:

Aan de hand van de tekenkunst van Escher worden de leerlingen geïnspireerd op een bepaalde manier te dansen.

Oriënteren: Escher	5 minuten
Opdracht: Bespreek de afbeelding Escher – Metamorphosis 2 met de leerlingen. Wat zie je allemaal en wat valt je op aan deze tekening? Alles vloeit in elkaar over zonder dat je het in de gaten hebt.	
Reflecteren: Welke tekening spreekt je het meest aan? Waarom?	

Onderzoeken: Overvloeien van beweging	15 minuten
Opdracht: Pak van het plaatje het middelste vak als inspiratiebron. Muziek: Jamie Woon – Street . Wat zie je als eerste en wat wordt het? Een bij - mug - vogel – blokjes. Blokjes - vogels – vissen. Alle leerlingen staan in de zaal. Als de muziek begint, mogen ze dansen als een bij. De muziek stopt en de leerlingen ook. Daarna hetzelfde als een mug, een vogel en blokjes. Van blokjes naar vogels en vissen. Bespreek elke keer de beweging die gemaakt kan worden, voordat de leerlingen deze gaan proberen. Denk hierbij aan de bewegingen die een bij, mug, vogel en vis maken. Wat voor inspiratie levert een blokje?	
De leerlingen gaan allemaal aan één kant staan. Ze dansen de tekening van Escher na. Ze beginnen met een bij, gaan over naar een mug, dan een vogel en tot slot de blokjes. Op de terugweg beginnen ze met blokjes en daarna dansen ze vogels en vissen. Dus alle bewegingen worden achter elkaar gedanst, terwijl de leerlingen naar de overkant bewegen.	
Muziek: Jamie Woon – Shoulda . Je kunt ook zelf een beweging bedenken die opgebouwd wordt. De leerlingen komen uit de hoek:	
<ul style="list-style-type: none">• Ze dansen van klein naar groot.• Ze dansen van groot naar klein.	
Dit kan lopend, maar mag ook met eigen danspassen.	
Reflecteren: Wat is het verschil tussen de bewegingen van de bij, mug en vogel? En wat zorgt ervoor dat ze wel bij elkaar horen? Hoe maak je een makkelijke overgang van de vogel naar de blokjes, ook al zijn dit twee heel verschillende dingen?	

Uitvoeren: Doorgeefdans **20 minuten**

Opdracht: Maak groepjes van drie of vier leerlingen. Muziek: [Jamie Woon – Night Air](#). De leerlingen bedenken een dans waarin ze een pasje aan elkaar doorgeven, van groot naar klein: Lotje danst één grote beweging - stopt - Mies danst één minder grote beweging - stopt - Fleur danst een kleine beweging - stopt - en we gaan weer terug. Laat de leerlingen even oefenen voor je gaat presenteren.

Presentatie: Elke groep mag zijn dans presenteren aan een andere groep. De leerlingen die aan de kant zitten, zijn het publiek en zijn geven een applaus na het optreden.

Reflecteren: Hebben de leerlingen gedacht aan de overgangen tussen de bepaalde bewegingen? Zijn het verschillende bewegingen, zoals de vogel en het blokje of lijken ze een beetje op elkaar?

Evalueren: Evaluatie **5 minuten**

Opdracht: Hoe is de samenwerking verlopen? Hoe was de rolverdeling? Had er iets beter gekund?

Reflecteren: Welk groepje sprong er uit? Nu je alle dansjes gezien hebt, zou je nog iets aan je eigen dans willen veranderen? Zo ja, waarom en wat?

Aanvullende suggesties:

-